

EVOLUCIÓ RECENT DE LA INDÚSTRIA A L'HOSPITALET

INDICADORS DE LA INDÚSTRIA A L'HOSPITALET

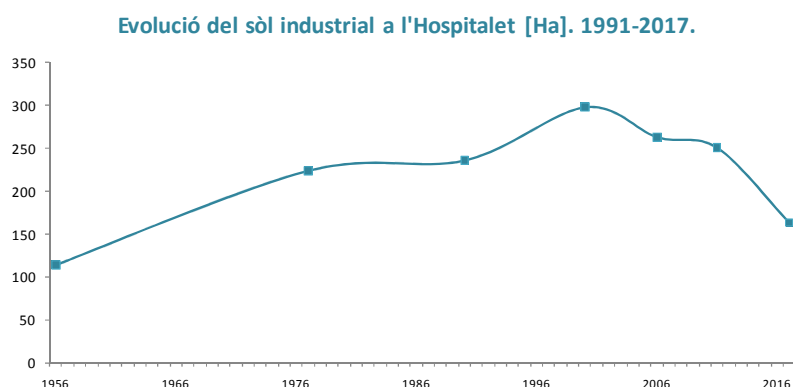
Ajuntament de L'Hospitalet

Evolució del sòl industrial

Al llarg del segle XX l'activitat econòmica principal de l'Hospitalet era ja industrial, sobretot pel que fa a usos del sòl, i va assolir el seu punt màxim a les acaballes del segle, amb gairebé 300 Ha, gairebé el triple de les que hi havia a mitjans de segle. Des de llavors, ha anat minvant l'espai destinat a sòl industrial fins arribar a les poc més de 160 Ha actuals, és a dir, prop d'un 13% del territori.

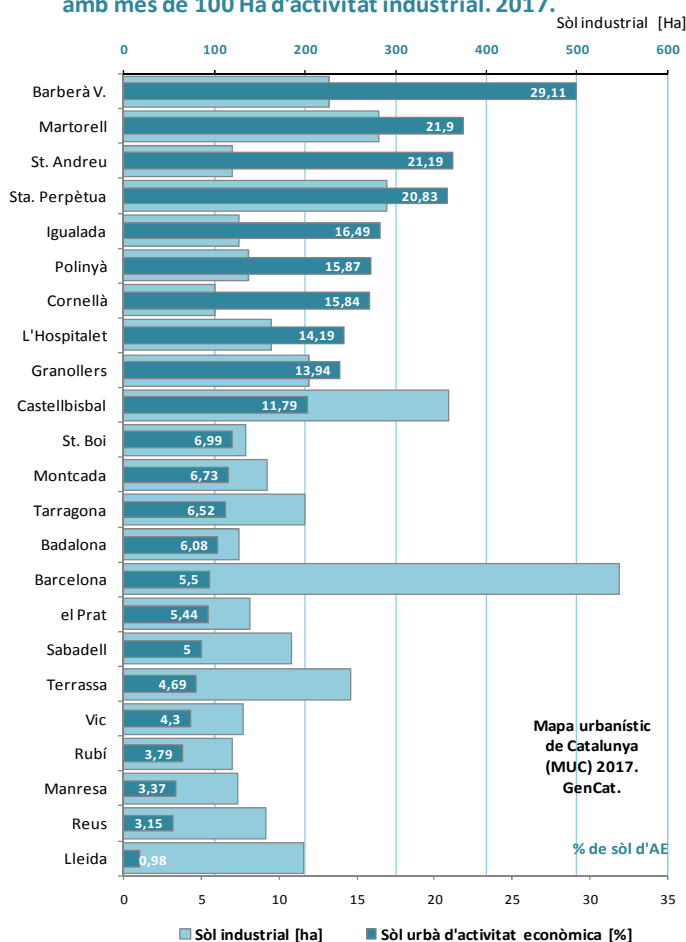
La dinàmica de terciarització global i de la ciutat sembla que consolidarà aquesta tendència a la baixa, o si més no, l'estabilitzarà en els valors actuals.

Malgrat la minva de sòl industrial la ciutat encara conserva un pes important de la indústria, tant pel que fa a superfície total del territori que s'hi destina, com pel que fa al percentatge de sòl urbà per a activitat econòmica. De fet, l'Hospitalet es troba entre la primera dotzena de municipis de Catalunya que reserven més de 100 Ha a sòl industrial, i dins d'aquest conjunt, entre els deu primers en pes relatiu de sòl d'activitat econòmica respecte al total de sòl urbà. L'any 2017, concretament, ocupa la vuitena posició quant a superfície de sòl urbà d'activitat econòmica, amb un 14,19%, i un total de sòl d'activitat econòmica industrial (classificació A1) de 163,30 Ha, és a dir, més del 90% de la superfície d'activitat econòmica total de la ciutat. La resta de superfície d'activitat econòmica inclou 14 Ha més destinades a activitats de serveis.

Així doncs, es pot dir que l'Hospitalet, tot i ser un municipi de dimensions petites (1.249 Ha) encara destina bona part del territori a activitat econòmica, i més concretament a activitat industrial i que, ras i curt, es troba en termes relatius per damunt d'altres que tradicionalment s'associen més a aquest sector.

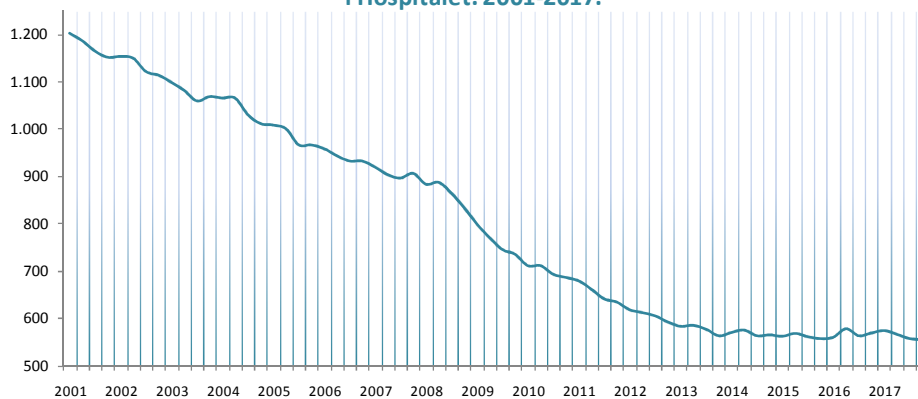
Percentatge de sòl d'activitat econòmica en municipis amb més de 100 Ha d'activitat industrial. 2017.

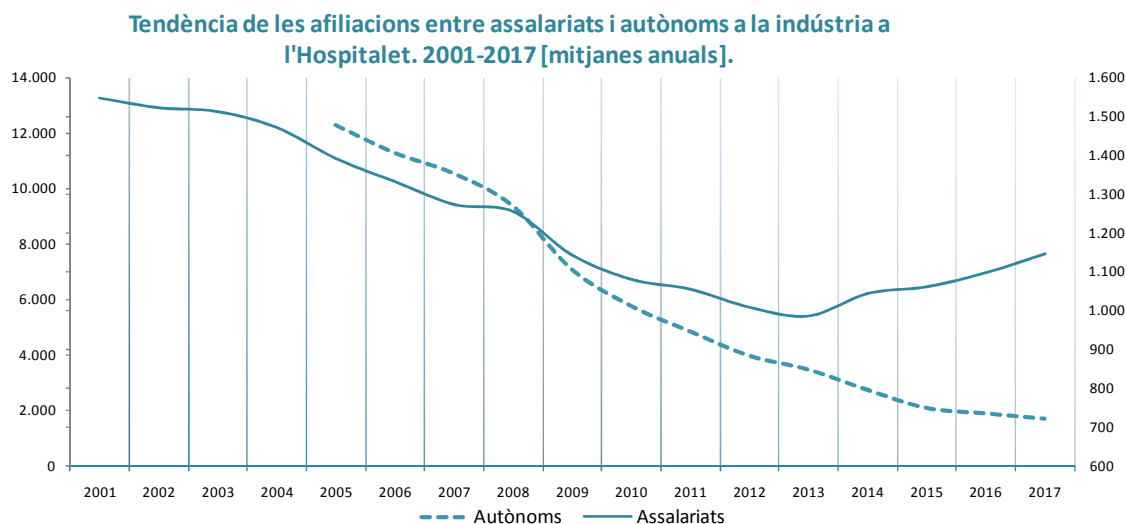
Ocupació

La tendència a la pèrdua d'espai industrial es posa de manifest també en la pèrdua de comptes de cotització a la ciutat des de començaments de segle, amb una clara tendència a la baixa que sembla que s'estabilitza un cop apaivagada la crisi recent, però sempre amb valors per sota dels sis-cents comptes.

Evolució del nombre de comptes de cotització de manufactures a l'Hospitalet. 2001-2017.

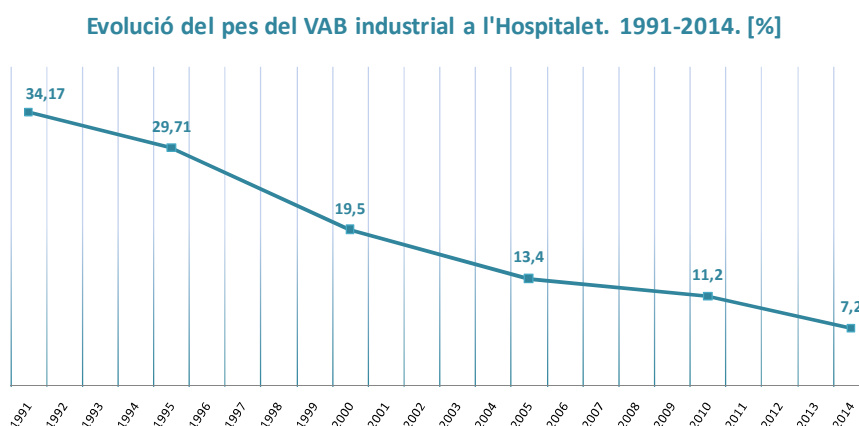

De la mateixa manera, el nombre de treballadors que s'hi ocupen també ha patit una davallada notable, tant pel que fa a autònoms com a assalariats, tot i que aquests últims sembla que hagin tocat fons l'any 2013, a partir del qual s'experimenta una revifalla, particularment de resultes de la relocalització de la seu d'alguna gran companyia a la ciutat.

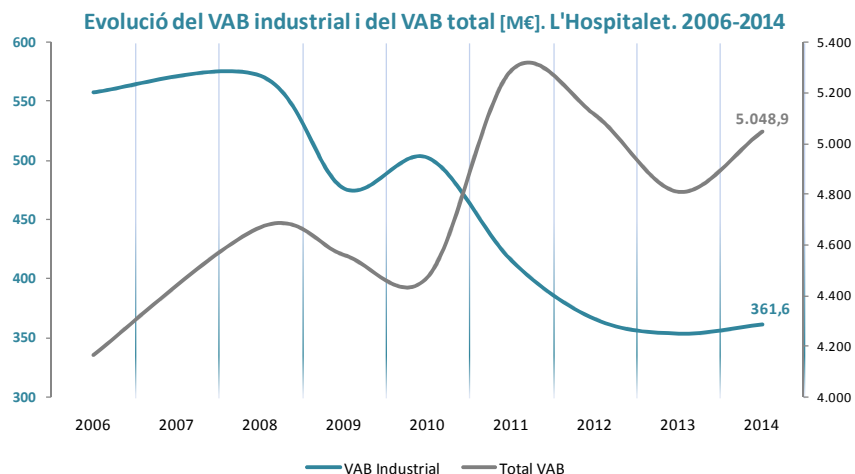

Evolució del VAB industrial

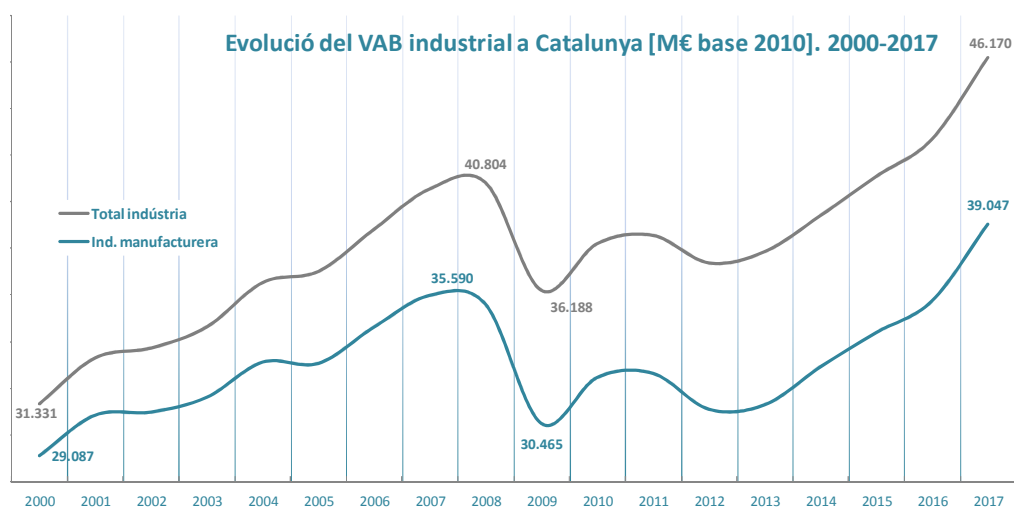
En consonància amb les dades anteriors, en termes d'impacte econòmic el pes del valor afegit brut de la indústria respecte al total de la ciutat ha anat minvant des dels anys noranta, coincidint força amb la davallada de sòl d'ús industrial. A l'any 2014 representava poc més del 7% del total, amb una xifra de 361,6 milions d'euros.

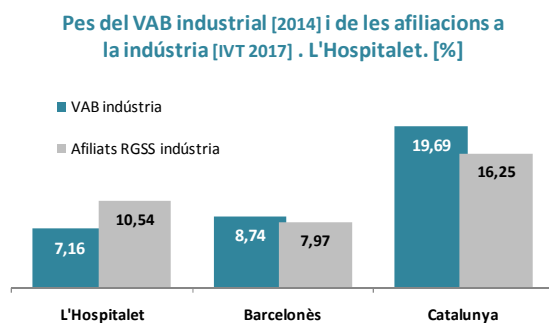
En nombres absoluts també es veu clarament com els darrers anys malgrat el repunt del VAB global a la ciutat, l'industrial sembla haver-se estancat després de la davallada posterior a la crisi. Tot i així, encara s'aprecia un cert repunt el darrer any disponible amb dades, i que probablement indica futurs creixements, encara que segurament tènues per la dinàmica futura del sector arreu del món.

Per contra, en el global català aquesta tendència tant en el VAB industrial en general com en el de les manufactures en particular, és més estable i a l'alça, concretament després del sotrac dels anys 2008 i 2009.

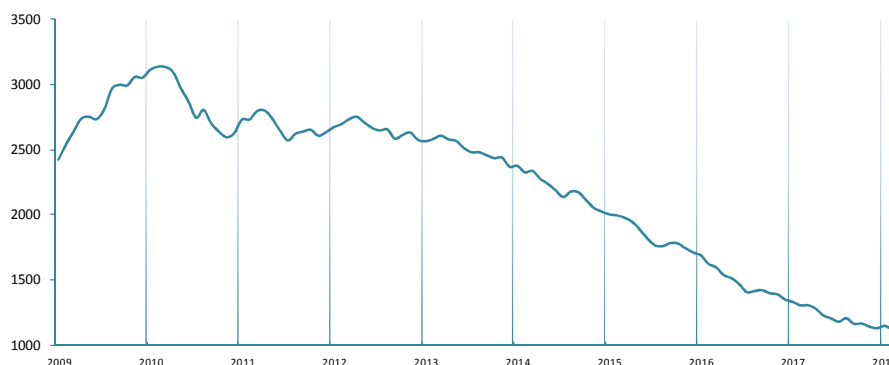
La minva en el volum de comptes i afiliacions, a diferència del que passava fa anys, fa que a l'Hospitalet la indústria també hagi perdut pes econòmic respecte a l'entorn, situant-se per sota dels valors de la comarca i de Catalunya. No obstant això, encara conserva més pes de massa assalariada que no pas l'entorn comarcal, també sotmès a un fort procés de terciarització.

Atur

D'una altra banda, el creixement de l'atur en el sector no ha parat de baixar des de 2010, la qual cosa podria indicar que els aturats residents a la ciutat que provenen de la indústria s'ocupen amb més facilitat que els provinents d'altres activitats.

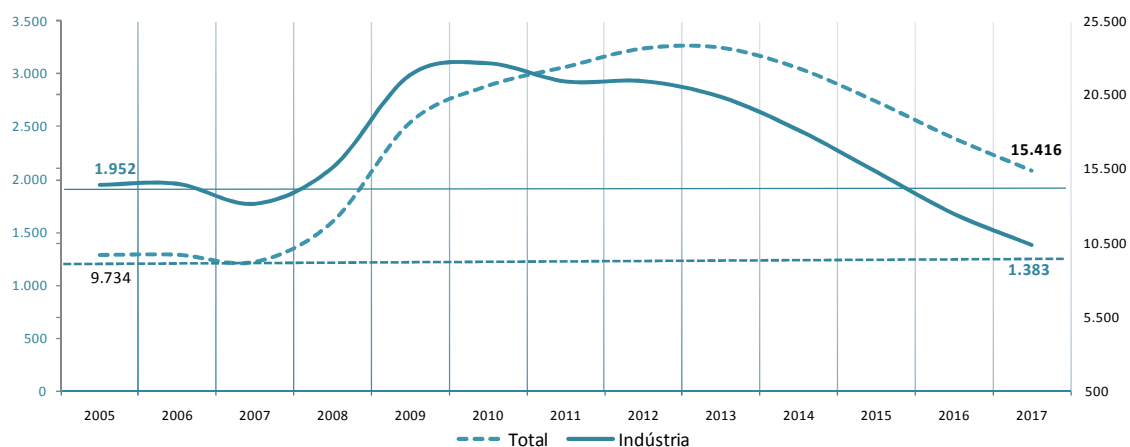
Evolució del nombre d'aturats a les manufactures a l'Hospitalet. 2009-2018.

Cal dir, però, que aquesta ocupació, si es produeix al mateix sector secundari, ho fa majoritàriament a altres indrets, atès que el creixement de l'ocupació a l'Hospitalet no té prou capacitat d'absorbir la massa de desocupats "industrials". A més, el registre d'atur fa referència a la darrera activitat principal del demandant d'ocupació, la qual cosa pot fer que molts aturats que venien de la indústria o de la construcció hagin acabat darrerament en ocupacions temporals del sector terciari.

Si es compara amb l'evolució de l'atur general a la ciutat a partir de l'any 2008, es veu com el saldo global encara no ha assolit valors semblants als anteriors a la crisi, que estaven per sota dels deu mil aturats. Per contra, sí que en el sector industrial hi ha hagut una recuperació més clara, amb menys aturats provinents de la indústria que els que hi havia en el període pre-crisi.

Evolució del nombre d'aturats a la indústria a l'Hospitalet. 2005-2018 [mitjanes anuals].

COMPOSICIÓ DEL TEIXIT INDUSTRIAL

A l'Hospitalet hi ha 5.582 comptes de cotització, dels quals un 10,12% [565] són del sector industrial, i d'aquests gairebé la totalitat [555] corresponen a comptes relacionats amb la indústria manufacturera.

Un aspecte que cal tenir en compte en les característiques del teixit productiu i de la seva evolució, a més de la distribució per sectors, branques i activitats concretes, és la seva distribució quant a nombre de treballadors. La majoria dels comptes de cotització industrial [76,72%] són microempreses (d'1 a 10 treballadors), com sol passar a la resta de sectors i de territoris. Però en l'àmbit de la indústria, tot i ser dominat per aquesta dimensió d'empreses, el pes relatiu és menor que als altres sectors, i aquesta distribució es compensa amb un major pes relatiu de la resta de grandàries, en el cas de l'Hospitalet principalment entre les petites [18,69%] i mitjanes [3,7%].

Grandària del comptes de cotització a l'Hospitalet. 4t T. 2017

	Micro	Petita	Mitjana	Gran
Indústria	435	106	21	5
Construcció	494	46	7	1
Serveis	3.845	455	125	42
Total	4.774	607	153	48
Pes relatiu				
Indústria	76,72%	18,69%	3,70%	0,88%
Total sectors	85,52%	10,87%	2,74%	0,86%

Si el que s'observa és la distribució dels assalariats, a l'Hospitalet la presència d'aquests en empreses grans és força més alta [48,42%] que no pas a l'entorn. De manera contrària, a la ciutat el pes dels assalariats és sensiblement més baix a les microempreses.

Distribució d'assalariats per grandària. 4rt T 2017

	Micro	Petita	Mitjana	Gran
L'Hospitalet	15,32%	16,38%	19,89%	48,42%
RMB	20,19%	22,25%	22,78%	34,79%
Catalunya	22,54%	23,64%	23,21%	30,61%

Observant més en detall la distribució dels comptes de cotització de les manufactures per activitat ccaee a dos dígit, es veu en els totals com aquests estan força repartits, llevat dels camps d'activitat que es podrien considerar especialitzacions industrials tradicionals de la ciutat, com els productes metàl·lics o les arts gràfiques, i que per això mantenen encara més centres que la resta d'activitats.

En canvi, com més gran és el compte de cotització, lògicament hi ha menys empreses, i de fet moltes activitats no tenen representació de cap empresa. En canvi, n'hi destaquen d'altres, com per exemple les la fabricació de vehicles de motor i remolcs, les manufactures de productes informàtics i electrònics, o la química, és a dir, activitats amb menys empreses però que apleguen més massa assalariada.

Distribució dels comptes de cotització respecte al total de cada grandària. 4rt T 2017										Comptes respecte al total de cada activitat [%]					
	Total	%	Micro	%	Petita	%	Mitjana	%	Gran	%	Micro	Petita	Mitjana	Gran	
10	Indústries de productes alimentaris	31	5,59	21	4,93	7	6,67	2	9,52	1	33,33	67,74	22,58	6,45	3,23
11	Fabricació de begudes	4	0,72	4	0,94	-	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Indústries del tabac	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Indústries tèxtils	14	2,52	9	2,11	5	4,76	-	-	-	-	64,29	35,71	-	-
14	Confecció de peces de vestir	34	6,13	26	6,10	7	6,67	1	4,76	-	-	76,47	20,59	2,94	-
15	Indústria del cuir i del calçat	1	0,18	1	0,23	-	0,00	-	-	-	-	100,00	-	-	-
16	Indústries fusta i suro, exc. mobles	20	3,60	19	4,46	1	0,95	-	-	-	-	95,00	5,00	-	-
17	Indústries del paper	7	1,26	5	1,17	2	1,90	-	-	-	-	71,43	28,57	-	-
18	Arts gràfiques i suports enregistrats	75	13,51	63	14,79	10	9,52	2	9,52	-	-	84,00	13,33	2,67	-
19	Coqueries i refinació del petroli	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Indústries químiques	23	4,14	16	3,76	3	2,86	3	14,29	1	33,33	69,57	13,04	13,04	4,35
21	Productes farmacèutics	3	0,54	1	0,23	2	1,90	-	-	-	-	33,33	66,67	-	-
22	Cautxú i plàstic	21	3,78	14	3,29	7	6,67	-	-	-	-	66,67	33,33	-	-
23	Productes minerals no metàl·lics ncaa	15	2,70	12	2,82	3	2,86	-	-	-	-	80,00	20,00	-	-
24	Metal·lúrgia	8	1,44	8	1,88	-	0,00	-	-	-	-	100,00	-	-	-
25	Productes metàl·lics, exc. maquinària	123	22,16	102	23,94	19	18,10	2	9,52	-	-	82,93	15,45	1,63	-
26	Productes informàtics i electrònics	25	4,50	16	3,76	6	5,71	3	14,29	-	-	64,00	24,00	12,00	-
27	Materials i equips elèctrics	19	3,42	13	3,05	5	4,76	1	4,76	-	-	68,42	26,32	5,26	-
28	Maquinària i equips ncaa	35	6,31	23	5,40	10	9,52	2	9,52	-	-	65,71	28,57	5,71	-
29	Vehicles de motor i remolcs	5	0,90	2	0,47	1	0,95	2	9,52	-	-	40,00	20,00	40,00	-
30	Altres materials de transport	6	1,08	3	0,70	2	1,90	-	-	1	33,33	50,00	33,33	-	16,67
31	Mobles	31	5,59	29	6,81	2	1,90	-	-	-	-	93,55	6,45	-	-
32	Indústries manufactureres diverses	20	3,60	10	2,35	9	8,57	1	4,76	-	-	50,00	45,00	5,00	-
33	Reparació i instal·lació de maquinària	35	6,31	29	6,81	4	3,81	2	9,52	-	-	82,86	11,43	5,71	-
		555	100,00	426	100,00	105	100,00	21	100,00	3	100,00	76,76	18,92	3,78	0,54

De fet, aquestes darreres són activitats que es poden considerar enguany especialitzacions del teixit productiu de la ciutat, amb un índex per damunt de la mitjana a l'entorn català. De les 19 activitats que poden considerar-se'n, cinc d'elles pertanyen al grup de les manufactures, a més d'una altra activitat industrial no manufacturera com és el tractament de residus.

Es veu, doncs, com una activitat que tenia força pes a la ciutat, com era les arts gràfiques, ha anat perdent treballadors i presència empresarial amb el pas dels anys, i enguany ja està per sota de la mitjana catalana, i per tant, ja no es pot considerar una especialització del municipi. Això mateix ha passat de manera més acusada amb les manufactures del metall, en una posició encara més allunyada en el rànquing respecte a l'entorn. Amb el sector químic ha passat res semblant, tot i que des de 2008 ha guanyat algun compte de cotització i ha incrementat el nombre de treballadors, principalment per la relocalització de la seu d'una multinacional de la perfumeria.

Si bé totes tres eren activitats que anys enrere caracteritzaven la indústria de l'Hospitalet, enguany l'especialització es declina clarament cap a altres indústries, i sobretot cap a activitats terciàries¹ d'alt valor afegit.

És per això que, com es veurà més endavant, es pot parlar d'una substitució els darrers anys en les especialitzacions de la ciutat, la majoria manufactures que perden terreny en favor d'activitats terciàries, o bé manufactureres que tot i la crisi han esdevingut activitats industrials més centrals, malgrat que el seu pes relatiu faci que no es puguin considerar encara especialitzacions de la ciutat, com ara la indústria alimentària. En qualsevol cas, també cal tenir present que l'efecte seu fa que algunes d'aquestes activitats apleguin molta massa assalariada, tenint, però, la producció fora de la ciutat.

¹ Amb l'adveniment de l'anomenada indústria 4.0 i l'automatització dels processos de producció, nombrosos estudis d'arreu del món albiren una reducció de l'ocupació al sector industrial del -3,2% per al proper decenni, i en el cas català i de l'Hospitalet probablement aquesta reducció encara serà major. Es desplaça clarament el pes de les indústries tradicionals, on bona part de les tasques són susceptibles d'automatitzar-se, com ara les arts gràfiques, la indústria alimentària, o fins i tot la química i farmacèutica. Així, l'eix vira cap a altres models d'indústria, i sobretot, cap a activitats terciàries proveïdores de la indústria.

Rànquing despecialitzacions a l'Hospitalet. IV T 2017

ccae		Índex especialització respecte a Catalunya [base 1]	% d'ocupats a l'H sobre el total d'ocupats a Catalunya	Total d'ocupats a l'Hospitalet
80	Activitats de seguretat i investigació	7,02	20,90%	4.018
53	Activitats postals i de correus	3,83	11,41%	1.752
30	Altres materials de transport	2,94	8,75%	328
86	Activitats sanitàries	2,79	8,32%	15.589
09	Productes informàtics i electrònics	2,05	6,10%	409
38	Telecomunicacions	2,03	6,05%	621
61	Tractament de residus	2,03	6,04%	1.057
49	Transport terrestre i per canonades	1,78	5,31%	5.402
77	Activitats de lloguer	1,64	4,89%	844
20	Indústries químiques	1,54	4,60%	1.553
32	Indústries manufactureres diverses	1,51	4,50%	377
82	Serveis a edificis i de jardineria	1,49	4,45%	4.506
47	Comerç detall, exc. vehicles motor	1,37	4,07%	13.597
81	Activitats administratives d'oficina	1,34	3,99%	2.664
88	Construcció d'obres d'enginyeria civil	1,19	3,55%	306
33	Activitats auxiliars mediació financera	1,18	3,52%	637
66	Reparació i instal·lació de maquinària	1,18	3,51%	642
65	Serveis socials sense allotjament	1,11	3,30%	1.482
42	Venda i reparació de vehicles motor	1,01	3,02%	1.608
45	Seus centrals i consultoria empresarial	1,00	2,97%	645
62	Serveis de tecnologies de la informació	0,99	2,95%	1.866
70	Arts gràfiques i suports enregistrats	0,98	2,91%	577

A la taula següent, si s'observa la mateixa estructura d'activitats però contemplant la distribució d'assalariats per a cada dimensió, es veu com els totals de cada grandària estan força equilibrats quant als volums de massa assalariada, amb l'excepció de les microempreses, que en total apleguen 1.360 treballadors [17,75%], una xifra sensiblement per sota del pes de la resta de dimensions.

	Distribució dels assalariats per grandària del compte. 4rt T 2017								Distribució dels assalariats en cada activitat						
	Total	%	Micro	%	Petita	%	Mitjana	%	Gran	%	Micro	Petita	Mitjana	Gran	
10	Indústries de productes alimentaris	929	12,12	86	6,32	165	7,02	302	13,62	376	21,68	9,26	17,76	32,51	40,47
11	Fabricació de begudes	12	0,16	12	0,88	-	0,00	-	0,00	-	0,00	100,00	-	-	-
12	Indústries del tabac	0	-	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	-
13	Indústries tèxtils	138	1,80	26	1,91	112	4,76	-	0,00	-	0,00	18,84	81,16	-	-
14	Confecció de peces de vestir	315	4,11	95	6,99	146	6,21	74	3,34	-	0,00	30,16	46,35	23,49	-
15	Indústria del cuir i del caçat	4	0,05	4	0,29	-	0,00	-	0,00	-	0,00	100,00	-	-	-
16	Indústries fusta i suro, exc. mobles	71	0,93	37	2,72	34	1,45	-	0,00	-	0,00	52,11	47,89	-	-
17	Indústries del paper	38	0,50	9	0,66	29	1,23	-	0,00	-	0,00	23,68	76,32	-	-
18	Arts gràfiques i suports enregistrats	506	6,60	187	13,75	170	7,23	149	6,72	-	0,00	36,96	33,60	29,45	-
19	Coques i refinació del petroli	0	-	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	-	-	-
20	Indústries químiques	1.547	20,19	62	4,56	133	5,66	273	12,31	1.079	62,23	4,01	8,60	17,65	69,75
21	Productes farmacèutics	50	0,65	8	0,59	42	1,79	-	0,00	-	0,00	16,00	84,00	-	-
22	Cautxú i plàstic	191	2,49	50	3,68	141	6,00	-	0,00	-	0,00	26,18	73,82	-	-
23	Productes minerals no metàl·lics ncaa	117	1,53	51	3,75	66	2,81	-	0,00	-	0,00	43,59	56,41	-	-
24	Metal·lúrgia	42	0,55	42	3,09	-	0,00	-	0,00	-	0,00	100,00	-	-	-
25	Productes metàl·lics, exc. maquinària	902	11,77	328	24,12	378	16,08	196	8,84	-	0,00	36,36	41,91	21,73	-
26	Productes informàtics i electrònics	404	5,27	57	4,19	139	5,91	208	9,38	-	0,00	14,11	34,41	51,49	-
27	Materials i equips elèctrics	181	2,36	42	3,09	79	3,36	60	2,71	-	0,00	23,20	43,65	33,15	-
28	Maquinària i equips ncaa	551	7,19	65	4,78	298	12,68	188	8,48	-	0,00	11,80	54,08	34,12	-
29	Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	324	4,23	3	0,22	12	0,51	309	13,94	-	0,00	0,93	3,70	95,37	-
30	Altres materials de transport	324	4,23	7	0,51	38	1,62	-	0,00	279	16,09	2,16	11,73	-	86,11
31	Mobles	135	1,76	89	6,54	46	1,96	-	0,00	-	0,00	65,93	34,07	-	-
32	Indústries manufactureres diverses	337	4,40	22	1,62	222	9,44	93	4,19	-	0,00	6,53	65,88	27,60	-
33	Reparació i instal·lació de maquinària	544	7,10	78	5,74	101	4,30	365	16,46	-	0,00	14,34	18,57	67,10	-
		7.662	100	1.360	100,00	2.351	100,00	2.217	100,00	1.734	100,00	17,75	30,68	28,94	22,63

Pel que fa a la distribució per activitats, i analitzant només aquelles que tenen més de cent treballadors, es veu primerament com entre les grans empreses només hi ha les tres especialitats esmentades abans (altres materials de transport, química i alimentació). També destaca que dins la categoria d'empreses mitjanes hi ha gairebé la totalitat dels assalariats de la fabricació de vehicles de motor i remolcs, així com la majoria dels assalariats de la indústria tèxtil, el cautxú i el plàstic, o els de la reparació i instal·lació de maquinària. Per últim, i quant a la categoria de microempreses, ressaltar que només hi té la majoria dels seus treballadors l'activitat de fabricació de mobles.

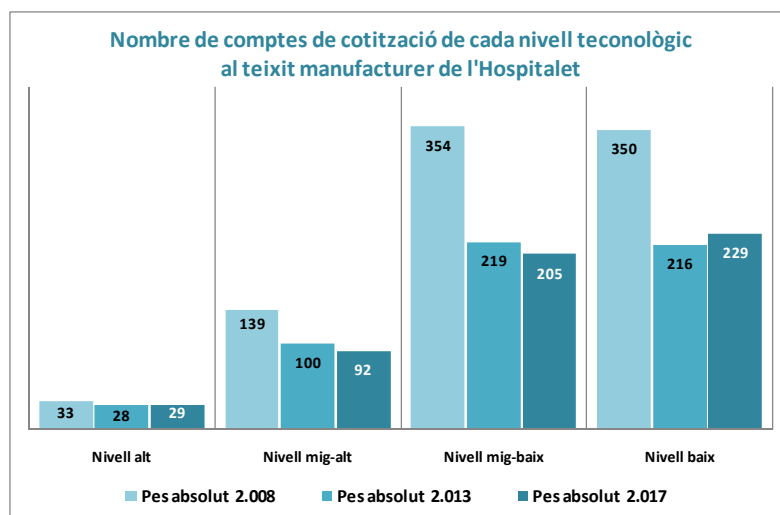
Distribució del teixit industrial per nivell tecnològic

A banda de la distribució per grandària dels comptes, si s'agrupen les activitats per nivell tecnològic la ciutat té uns valors semblants als de l'entorn metropolità (vg. annex). Potser el més destacable és que si bé en el grup d'empreses de nivell mitjà-alt hi ha una diferència a favor de les indústries de la regió metropolitana, aquesta queda compensada per una major presència d'empreses de tecnologia alta a la ciutat.

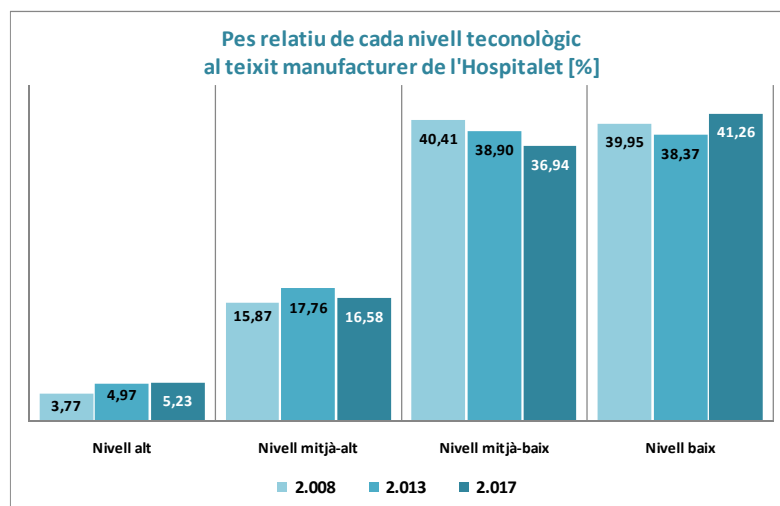
Distribució dels comptes de cotització per nivell tecnològic a l'Hospitalet i RMB. 4T 2017. [%]

	L'H	RMB
Alt	5,23	3,66
Mitjà-alt	16,58	18,90
Mitjà-baix	36,94	37,42
Baix	41,26	40,02

Més en detall, els darrers anys el pes relatiu d'alguns nivells ha anat augmentant sensiblement, llevat de la categoria de nivell mitjà-baix, que reula gairebé tres punts, i també lleument el de perfil mitjà-alt. El més significatiu i que probablement es constituirà en una tendència els propers anys és l'augment de les empreses de nivell tecnològic alt, tal i com deixen palès any rere any les dades d'afiliació, i que també afecta altres sectors econòmics. Cal dir que aquest segment d'empreses enguany encara representen poc pes en nombres absoluts, si es compara amb el volum de les dues categories de nivells més baixos.

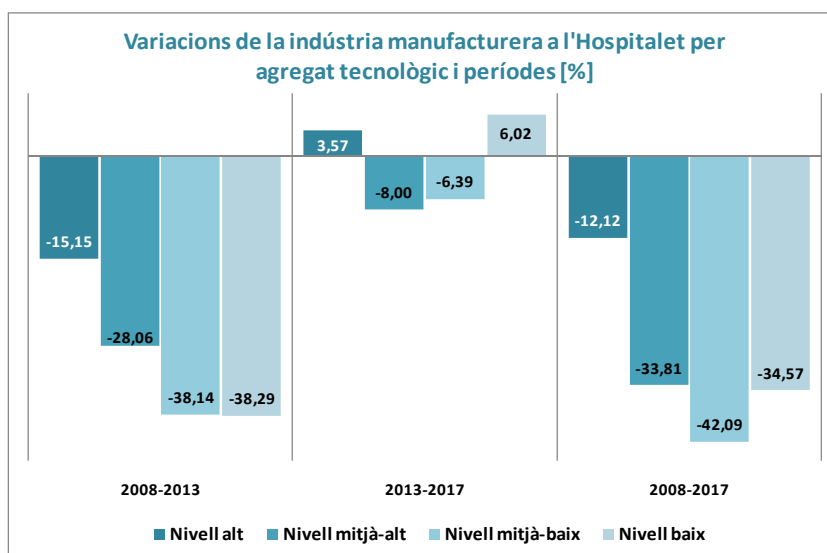

En termes relatius, però, el pes de cada segment s'ha mantingut força més estable al llarg d'aquests anys, malgrat la pèrdua d'empreses principalment en els graus tecnològics baixos. Això vol dir que la destrucció de teixit empresarial ha afectat proporcionalment de manera semblant totes les categories, i que per tant, de cara al futur caldria equilibrar-ne la presència estimulando la relocalització o la creació d'empreses de nova planta de segments alts.

Pel que fa al nombre de comptes en el primer període hi ha una pèrdua d'empreses que s'esmorreeix durant el període següent, però no prou intensa com per evitar una davallada global per al període 2008-2017 per a tot l'espectre de nivells. El més destacable, però, és que la davallada no afecta durant el segon període a les companyies de nivell tecnològic alt ni a les de nivell baix, que augmenten sensiblement.

De fet, com passava arreu durant període més punyent de la crisi la dinàmica de destrucció d'empreses apuntava sobretot al teixit menys tecnològic, però el segon període, de discreta recuperació, conté dos indicadors millorables a l'Hospitalet: el descens d'un -8% de les empreses de nivell mitjà-alt, i l'augment d'un 6,02% de les de nivell baix. No obstant això, ja s'ha vist com hi ha un repunt de les de nivell alt.

Comptes de cotització agregats per nivell tecnològic a l'Hospitalet i variacions des de 2008

	2.008	%	2.013	%	2.017	%	2008-2013	%	2013-2017	%	2008-2017	%
Nivell alt	33	3,77	28	4,97	29	5,23	-5	-15,15	1	3,57	-4	-12,12
Nivell mitjà-alt	139	15,87	100	17,76	92	16,58	-39	-28,06	-8	-8,00	-47	-33,81
Nivell mitjà-baix	354	40,41	219	38,90	205	36,94	-135	-38,14	-14	-6,39	-149	-42,09
Nivell baix	350	39,95	216	38,37	229	41,26	-134	-38,29	13	6,02	-121	-34,57
Total	876		563		555		-313	-35,73	-8	-1,42	-321	-36,64

EVOLUCIÓ DEL TEIXIT INDUSTRIAL

Si bé és cert que la pèrdua d'empreses ha tingut lloc a tot arreu, el més simptomàtic és observar com les variacions no són les mateixes si es desagreguen per grandària. Molt resumidament es pot dir que la crisi ha afectat les empreses petites i una part de les mitjanes, però que les grans no només se n'han sortit sinó que han crescut quant a nombre de treballadors i quant a nombre d'empreses. El cas de l'Hospitalet n'és especialment il·lustratiu, amb creixements d'ocupació assalariada en empreses de més de cent treballadors que s'acosten al 25% per a tot el període, força per damunt dels valors de l'entorn.

Encara són més expressives les variacions si s'observa la mida del compte de cotització, atès que aquells que tenen més de cent treballadors experimenten un creixement del 38,5% a l'Hospitalet, mentre que a l'entorn volten el 4%. Es pot dir, ras i curt, que el comportament de les empreses de menys de cent treballadors és semblant arreu del territori, però no pas entre les de més de cent, que creixen molt més a l'Hospitalet que a l'entorn, tant en nombre d'assalariats com en nombre de comptes.

Variacions agregades segons mida del compte. IIT 2008-IVT 2017

	Assalariats		Empreses	
	1-100	>100	1-100	>100
L'Hospitalet	-13,13%	24,57%	-10,65%	38,55%
RMB	-13,01%	5,92%	-11,81%	3,80%
Catalunya	-11,76%	7,25%	-10,26%	4,40%

Aquesta realitat, però, amaga uns resultats no tant positius pel que fa a les manufactures, encara que només sigui pel comportament entre les empreses de menys de 100 treballadors, que tenen una pèrdua per al període global de 325 comptes de cotització [-37,40%], essent la gairebé tots elles baixes produïdes fins a la fi de l'any 2013. En el període més recent la pèrdua d'empreses dins les manufactures s'ha frenat, i des del 2013 només s'hi ha produït una dotzena de baixes [-2,16%].

Variació absoluta de comptes de cotització per períodes a cada activitat manufacturera a l'Hospitalet

	2008-2013		2013-2017		2008-2017	
	1-100	>100	1-100	>100	1-100	>100
10 Indústries de productes alimentaris	-1	1	-10	2	-11	3
11 Fabricació de begudes	-1	0	0	0	-1	0
12 Indústries del tabac	0	0	0	0	0	0
13 Indústries tèxtils	1	0	-2	0	-1	0
14 Confecció de peces de vestir	-20	1	8	-1	-12	0
15 Indústria del cuir i del calçat	0	0	-2	0	-2	0
16 Indústries fusta i suro, exc. mobles	-22	0	5	0	-17	0
17 Indústries del paper	-6	0	-2	0	-8	0
18 Arts gràfiques i suports enregistrats	-43	-1	3	0	-40	-1
19 Coqueries i refinació del petroli	0	0	0	0	0	0
20 Indústries químiques	-5	0	6	1	1	1
21 Productes farmacèutics	-3	0	-1	0	-4	0
22 Cautxú i plàstic	-16	0	-10	0	-26	0
23 Productes minerals no metàl·lics ncaa	-18	0	-3	0	-21	0
24 Metal·lúrgia	-8	0	0	0	-8	0
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	-83	0	-10	0	-93	0
26 Productes informàtics i electrònics	-2	0	1	0	-1	0
27 Materials i equips elèctrics	-8	0	-1	0	-9	0
28 Maquinària i equips ncaa	-22	0	-15	0	-37	0
29 Vehícles de motor i remolcs	-3	-1	1	0	-2	-1
30 Altres materials de transport	-5	0	3	1	-2	1
31 Mobles	-42	0	7	0	-35	0
32 Indústries manufactureres diverses	0	-1	3	0	3	-1
33 Reparació i instal·lació de maquinària	-6	1	7	1	1	2
	-313	0	-12	4	-325	4

Les baixes han tingut especial impacte entre les fàbriques de productes metàl·lics, entre les arts gràfiques, o entre empreses de fabricació de mobles. No hi ha hagut pràcticament cap activitat que tingui saldo positiu ni per al període més crític ni per al període global. En canvi, des del 2013 hi ha algunes activitats que han recuperat presència, encara que lleument, i entre elles algunes de les que havien tingut baixes, com la fabricació de mobles o les arts gràfiques, però no pas entre la fàbriques del ram del metall, que segueixen en davallada.

A banda de les pèrdues globals i de l'afectació generalitzada a tot el sector, l'altre aspecte destacable ha estat el comportament de les empreses de més de cent treballadors, que han entomat la crisi sense cap pèrdua (període 2008-2013), i fins i tot amb un guany en el període recent de quatre empreses en tres sectors: la indústria alimentària, i la indústria química, i una de les activitats que s'albira dinàmica per al futur recent: la fabricació de materials de transport².

Si es parla d'ocupació, i en concret d'assalariats, hi ha un comportament anàleg, i potser encara més amplificat. Hi ha un balanç negatiu per al període més crític, sobretot entre les empreses de menys de cent treballadors, ja que les pèrdues a les més grans (química, arts gràfiques i altres indústries manufactureres, principalment) s'han compensat amb els guanys d'ocupació a la indústria alimentària, i a la reparació i instal·lació de maquinària.

D'altra banda, hi ha un augment significatiu a les manufactures tèxtils, però com es veu al segon període, és un simple traspàs de massa assalariada al segment de menys de cent treballadors. El més significatiu els primers cinc anys de crisi és la davallada d'un 40,8% d'ocupació a les manufactures a l'Hospitalet, gairebé tota ella concentrada al primer tram de grandària. Aquest tram de menys de cent treballadors va perdre prop de la meitat de la massa assalariada que tenia [-47,36%].

Variació absoluta d'assalariats per períodes per a cada activitat manufacturera a l'Hospitalet

	2008-2013		2013-2017		2008-2017	
	1-100	>100	1-100	>100	1-100	>100
10 Indústries de productes alimentaris	-122	178	-154	500	-276	678
11 Fabricació de begudes	-6	0	1	0	-5	0
12 Indústries del tabac	0	0	0	0	0	0
13 Indústries tèxtils	-37	0	40	0	3	0
14 Confecció de peces de vestir	-74	189	129	-189	55	0
15 Indústria del cuir i del calçat	8	0	-10	0	-2	0
16 Indústries fusta i suro, exc. mobles	-183	0	9	0	-174	0
17 Indústries del paper	-61	0	-10	0	-71	0
18 Arts gràfiques i suports enregistrats	-487	-116	91	0	-396	-116
19 Coqueries i refinació del petroli	0	0	0	0	0	0
20 Indústries químiques	-191	-217	64	1.087	-127	870
21 Productes farmacèutics	-27	0	15	0	-12	0
22 Cautxú i plàstic	-274	0	-49	0	-323	0
23 Productes minerals no metàl·lics ncaa	-254	0	-27	0	-281	0
24 Metal·lúrgia	-46	0	3	0	-43	0
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	-829	13	89	-266	-740	-253
26 Productes informàtics i electrònics	-96	0	131	0	35	0
27 Materials i equips elèctrics	-217	0	13	0	-204	0
28 Maquinària i equips ncaa	-340	-29	-105	-1	-445	-30
29 Vehicles de motor i remolcs	-66	-74	81	72	15	-2
30 Altres materials de transport	-12	0	26	279	14	279
31 Mobles	-186	0	56	0	-130	0
32 Indústries manufactureres diverses	8	-112	185	0	193	-112
33 Reparació i instal·lació de maquinària	-140	126	31	239	-109	365
	-3.632	-42	609	1.721	-3.023	1.679

² Aquesta darrera activitat es troba juntament amb la fabricació de vehicles, la de maquinària i equips, i la fabricació d'equipaments elèctric i electrònic, informàtic, i òptic, com les branques industrials que generaran més ocupació neta els propers anys.

Per contra, en el segon període hi ha una acusada recuperació a la majoria d'activitats en tots dos segments de grandària, i mereix especial menció el grup de les de menor volum perquè van ser les més castigades en la primera fase. Així, només la fabricació de maquinària i equips ha continuat tenint un balanç negatiu durant el segon període, i en menor mesura la fabricació de cautxú i plàstic, a més d'alguna altra amb menor impacte. Cal esmentar el cas específic de la indústria alimentària, que tot i continuar perdent treballadors en el segment d'empreses de menys de cent treballadors [-154], en té un increment molt considerable en el segment de les grans, amb mig miler de nous assalariats. Molt resumidament es pot dir que si bé en el primer període hi havia hagut una davallada de 3.674 treballadors, al segon n'hi ha un guany de 2.330, és a dir, un creixement global en quatre anys del 43,7%. Aquest creixement notable fa que s'esmoreixin les pèrdues globals per a tot el cicle 2008-2017, donant com a resultat una minva del -14,92%, i per tant, 1.344 treballadors menys que quan va esclatar la crisi. Aquesta minva té lloc només entre les empreses del primer tram, amb uns 3.000 assalariats menys i gairebé un -40% de decrement, ja que entre el segment de les grans n'hi ha un guany de 1.679, que representa un molt rellevant augment de més del 125% dins el propi tram³.

Variació relativa d'assalariats per períodes per a cada activitat manufacturera a l'Hospitalet [%]

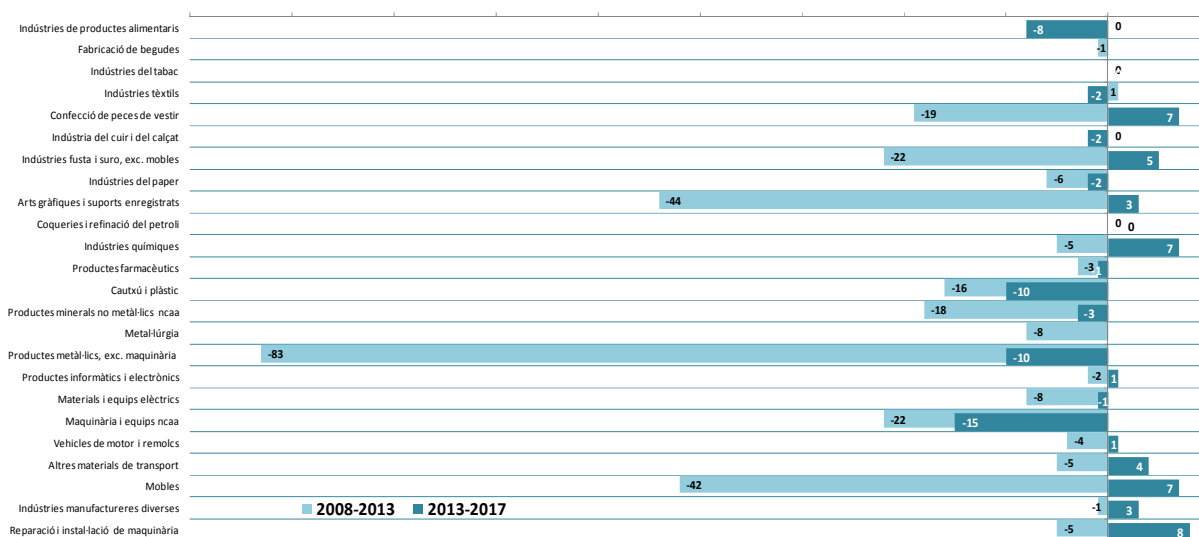
	2008-2013		2013-2017		2008-2017	
	1-100	>100	1-100	>100	1-100	>100
10 Indústries de productes alimentaris	-23,15		-38,02	322,0	-52,37	
11 Fabricació de begudes	-35			0,00	-29,41	
12 Indústries del tabac				0,00		
13 Indústries tèxtils	-27,41		40,82	0,00	2,22	
14 Confecció de peces de vestir	-28,46		69,35	-378	21,15	
15 Indústria del cuir i del calçat	133			0,00	-33,33	
16 Indústries fusta i suro, exc. mobles	-75			0,00	-71,02	
17 Indústries del paper	-55,96		-20,83	0,00	-65,14	
18 Arts gràfiques i suports enregistrats	-53,99	-100	21,93	0,00	-43,90	-100,00
19 Coqueries i refinació del petroli				0,00		
20 Indústries químiques	-43,41	-59,62	25,70	940,0	-28,86	239,01
21 Productes farmacèutics	-43,55		42,86	0,00	-19,35	
22 Cautxú i plàstic	-53,31		-20,42	0,00	-62,84	
23 Productes minerals no metàl·lics ncaa	-63,82		-18,75	0,00	-70,60	
24 Metal·lúrgia	-54,12		7,69	0,00	-50,59	
25 Productes metàl·lics, exc. maquinària	-54,54	3,47	12,88	-654	-48,68	-67,47
26 Productes informàtics i electrònics	-26,02		47,99	0,00	9,49	
27 Materials i equips elèctrics	-56,36		7,74	0,00	-52,99	
28 Maquinària i equips ncaa	-38,81	-19,33	-19,59	-122,0	-50,80	-20,00
29 Vehícles de motor i remolcs	-72,53	-33,64	324,00	-74,00	16,48	-0,91
30 Altres materials de transport	-38,71		136,84	279,0	45,16	
31 Mobles	-70,19		70,89	0,00	-49,06	
32 Indústries manufactureres diverses	5,56	-100	121,71	0,00	134,03	-100,00
33 Reparació i instal·lació de maquinària	-48,61		20,95	113,00	-37,85	
	-47,36	-3,14	15,09	426,0	-39,42	125,58

En una representació gràfica es pot veure molt resumidament aquesta diferència de comportament entre els dos períodes. Moltes de les manufactures que patien grans baixes empresarials durant la primera etapa inverteixen els valors (arts gràfiques, fabricació de mobles, o confecció), o si més no, redueixen notablement la davallada. Potser tant interessant és veure en quines branques s'ha produït més mortaldat empresarial en el primer període, com quines han resistit millor durant el mateix.

³ Per a una desagregació més detallada en quatre trams, vg. annex.

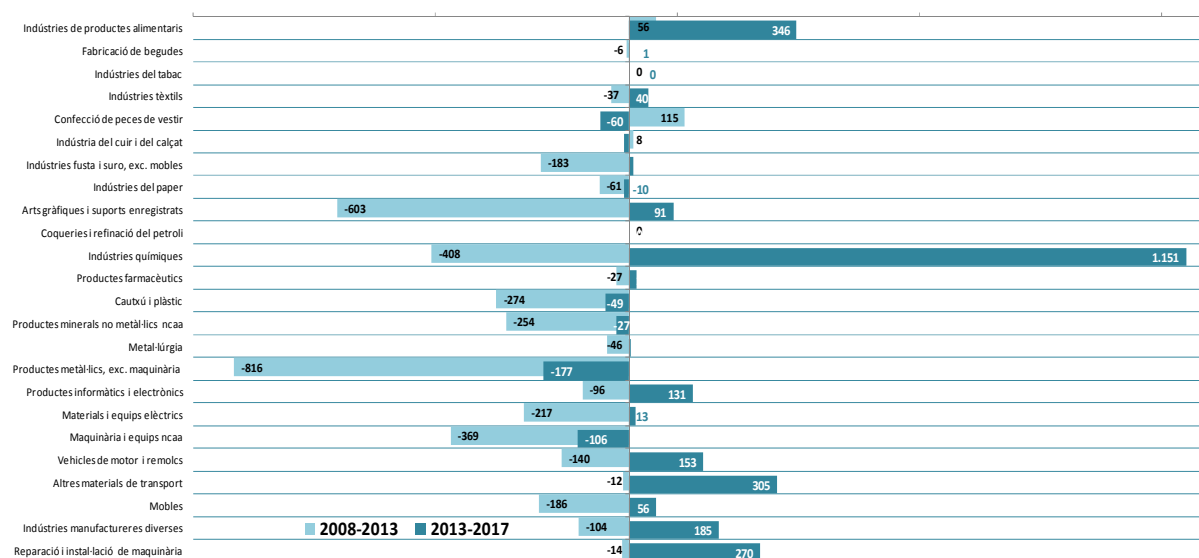
Respecte a les variacions dels segon període, en realitat no es pot parlar d'un creixement important quant a nombre d'empreses en cap activitat industrial, però sí d'una certa recuperació i transformació del teixit industrial, i una consolidació de les baixes en algunes altres.

Variació absoluta de comptes de cotització per divisió d'activitat. L'Hospitalet. 2T 2008 - 4T 2013 / 4T 2013 - 4T 2017

L'observació de les variacions en el nombre d'assalariats mostra també aquest contrast. Hi ha poques activitats que segueixin tenint pèrdues d'ocupació durant la fase de recuperació, i llevat de la confecció de peces de vestir, són les mateixes que també tenen baixes empresarials.

Variació absoluta d'assalariats per divisió d'activitat. L'Hospitalet. 2T 2008 - 4T 2013 / 4T 2013 - 4T 2017

El contrast més fort el té la indústria química, però es deu principalment a la relocalització de la seu d'una multinacional de la indústria perfumera l'any 2013. L'atracció de seus socials de grans companyies a la ciutat també afecta dinàmiques com les de la indústria alimentària, amb un guany de treballadors per a tots dos períodes però globalment amb una petita pèrdua de comptes de cotització.

Si es fa una observació més detallada de les activitats de cada divisió d'activitat es veu com algunes especialitats que a l'hospitalet tenen un bon comportament quant a generació de teixit industrial, coincideixen amb les que també el tenen a l'entorn, sobretot per al segon període.

Especialitats manufactureres amb més increment de comptes de cotització. 2008-2013

L'Hospitalet		RMB	
108 - Fabricació d'altres productes alimentaris	8	331 - Reparació de productes metàl·lics, maquinària i equips	134
139 - Fabricació d'altres productes tèxtils	3	325 - Fabricació d'instruments i subministraments mèdics i odontològics	34
331 - Reparació de productes metàl·lics, maquinària i equips	2	205 - Fabricació d'altres productes químics	24
324 - Fabricació de jocs i joguines	2	108 - Fabricació d'altres productes alimentaris	14
325 - Fabricació d'instruments i subministraments mèdics i odontològics	1	273 - Fabricació de cables i dispositius de cablejat	13
292 - Fabricació de carrosseries per a vehicles de motor; fabricació de remolcs i semiremolcs	1	265 - Fabricació d'instruments i aparells de mesura, verificació i navegació; rellotges	12
242 - Fabricació de tubs, canonades, perfils buits i els seus accessoris, d'acer	1	266 - Fabricació d'equips de radiació, electromèdics i electroterapèutics	10
236 - Fabricació d'elements de formigó, guix i ciment	1	329 - Altres indústries manufactureres diverses	8
205 - Fabricació d'altres productes químics	1	211 - Fabricació de productes farmacèutics de base	7

Especialitats manufactureres amb més increment de comptes de cotització. 2013-2017

L'Hospitalet		RMB	
331 - Reparació de productes metàl·lics, maquinària i equips	10	331 - Reparació de productes metàl·lics, maquinària i equips	269
329 - Altres indústries manufactureres diverses	7	251 - Fabricació d'elements metàl·lics per a la construcció	111
310 - Fabricació de mobles	7	259 - Fabricació d'altres productes metàl·lics	56
141 - Confecció de peces de vestir, excepte de pel·leteria	7	108 - Fabricació d'altres productes alimentaris	45
204 - Fabricació de sabons, detergents i altres articles de neteja i abrillantament; fabricació de perfums i cosmètics	5	325 - Fabricació d'instruments i subministraments mèdics i odontològics	37
162 - Fabricació de productes de fusta, suró, cristalleria i esparteria	5	329 - Altres indústries manufactureres diverses	26
181 - Arts gràfiques i activitats dels serveis que s'hi relacionen	3	205 - Fabricació d'altres productes químics	26
302 - Fabricació de locomotores i material ferroviari	2	293 - Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor i els seus motors	22
293 - Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor i els seus motors	2	201 - Fabricació de productes químics bàsics, compostos nitrogenats, fertilitzants, plàstics i cautxú sintètic	22

Una cosa semblant passa amb les baixes a la indústria local i de l'entorn, on es veu com arts gràfiques, tèxtil, mobles, metall, etc, són activitats a la baixa, perquè tot i que puguin no aparèixer durant el segon període, tampoc no apareixen com a activitats en recuperació al segon període.

Especialitats manufactureres amb més decrement de comptes de cotització. 2008-2013

L'Hospitalet		RMB	
181 - Arts gràfiques i activitats dels serveis que s'hi relacionen	-43	141 - Confecció de peces de vestir, excepte de pel·leteria	-676
310 - Fabricació de mobles	-42	181 - Arts gràfiques i activitats dels serveis que s'hi relacionen	-561
251 - Fabricació d'elements metàl·lics per a la construcció	-37	251 - Fabricació d'elements metàl·lics per a la construcció	-520
141 - Confecció de peces de vestir, excepte de pel·leteria	-19	310 - Fabricació de mobles	-486
256 - Tractament i revestiment de metalls; enginyeria mecànica general per compte d'altri	-19	256 - Tractament i revestiment de metalls; enginyeria mecànica general per compte d'altri	-375
162 - Fabricació de productes de fusta, suró, cristalleria i esparteria	-18	289 - Fabricació d'altres tipus de maquinària per a usos específics	-368
222 - Fabricació de productes de matèries plàstiques	-15	257 - Fabricació d'articles de ganiveteria i coberts, eines i ferreteria	-355
257 - Fabricació d'articles de ganiveteria i coberts, eines i ferreteria	-14	162 - Fabricació de productes de fusta, suró, cristalleria i esparteria	-335
289 - Fabricació d'altres tipus de maquinària per a usos específics	-11	222 - Fabricació de productes de matèries plàstiques	-223
231 - Fabricació de vidre i productes de vidre	-10	243 - Fabricació d'altres productes de primera transformació de l'acer	-148

Especialitats manufactureres amb més decrement de comptes de cotització. 2013-2017

L'Hospitalet		RMB	
107 - Fabricació de productes de fleca i de pastes alimentàries	-9	257 - Fabricació d'articles de ganiveteria i coberts, eines i ferreteria	-84
222 - Fabricació de productes de matèries plàstiques	-8	282 - Fabricació d'un altre tipus de maquinària d'ús general	-26
289 - Fabricació d'altres tipus de maquinària per a usos específics	-7	132 - Fabricació de teixits tèxtils	-21
256 - Tractament i revestiment de metalls; enginyeria mecànica general per compte d'altri	-6	107 - Fabricació de productes de fleca i de pastes alimentàries	-18
284 - Fabricació de màquines eina per treballar els metalls, i altres màquines eina	-6	243 - Fabricació d'altres productes de primera transformació de l'acer	-16
237 - Indústria de la pedra ornamental i per a la construcció	-4	281 - Fabricació de maquinària d'ús general	-16
257 - Fabricació d'articles de ganiveteria i coberts, eines i ferreteria	-3	233 - Fabricació de productes ceràmics no refractaris i productes de terra cuita per a la construcció	-14
282 - Fabricació d'un altre tipus de maquinària d'ús general	-3	252 - Fabricació de sistemes, grans dipòsits i contenidors de metall	-14
108 - Fabricació d'altres productes alimentaris	-2	151 - Preparació, adob i acabament del cuir; fabricació marroquineria i viatge; guarnicioneria, pel·leteria	-13
151 - Preparació, adob i acabament del cuir; fabricació marroquineria i viatge; guarnicioneria, pel·leteria	-2	289 - Fabricació d'altres tipus de maquinària per a usos específics	-13

En qualsevol cas, cal que tenir present que la dinàmica d'un entorn tan gran com el metropolità incideix en el teixit local de l'Hospitalet, i sobretot dibuixa les tendències del sector industrial i de cadascuna de les especialitats.

En el capítol següent es parlarà de possibles escenaris de futur per a la indústria en general, i per a la local en particular, especialment lligada als reptes de l'automatització, robotització, integració de sistemes, la fabricació additiva, i tot allò que es coneix com a indústria 4.0.